

Blog o Prawie i Własności Intelktualnej | data wpisu: 3.09.2018

Autor: Maciej Pietrzycki – radca prawny w KSP Legal & Tax Advice

Współautor: Paweł Grzembka

Samozatrudniony może zostać uznany za pracownika

Sądy pracy mogą ustalać istnienie stosunku pracy w odniesieniu do osób zatrudnianych na umowach zlecania bądź o dzieło. Niedawne orzeczenie Sądu Najwyższego otwiera furtkę do podobnego przekształcenia umowy w odniesieniu do osób prowadzących działalność gospodarczą tj. samozatrudnionych.

Sprawa będąca przedmiotem orzeczenia dotyczyła kwestii podlegania ubezpieczeniom społecznym przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą (czyli przedsiębiorcę) w sytuacji, gdy świadczy ona usługi na rzecz tylko jednego podmiotu, w ustalonych przez ten podmiot godzinach i miejscu pracy oraz na jego rachunek i ryzyko. Zakres świadczonych usług pokrywał się z czynnościami wykonywanymi przez inne osoby zatrudnione w tym samym podmiocie na podstawie umów o pracę. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a następnie sądy ustaliły, że samo tylko zarejestrowanie działalności gospodarczej, a następnie zawarcie umowy o współpracy nie powoduje, że świadczone na podstawie tej umowy usługi powinny być uznane za świadczone przez przedsiębiorcę. Sąd wskazał m.in., że *„osoba samozatrudniona może stracić status przedsiębiorcy w sytuacji, gdy odpowiedzialność wobec osób trzecich za rezultat czynności oraz ich wykonywanie ponosi zlecający, są one wykonywane pod kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez zlecającego te czynności, a dodatkowo osoba samozatrudniona nie ponosi ryzyka gospodarczego związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą”*. W konsekwencji w rozpoznawanej sprawie sąd uznał, że zarejestrowanie działalności gospodarczą nastąpiło wyłącznie w celu obejścia prawa i uzyskania uprawnień do określonych świadczeń z ubezpieczeń społecznych (wyrok SN z 20 lutego 2018 r., II UK 711/16).

Sąd Najwyższy nie ustalił wprost istnienia stosunku pracy pomiędzy stronami (nie było to przedmiotem sprawy), jednak – poprzez uznanie, że odwołująca się nie była przedsiębiorcą – przychylił się do takiego poglądu. Argumentacja zamieszczona w uzasadnieniu wyroku może zostać wykorzystana w innych procesach o ustalenie istnienia stosunku pracy osób samozatrudnionych. W praktyce sytuacje, gdy strony decydują się na zawarcie umowy B2B zamiast umowy o pracę nie należą bowiem do rzadkości. Co więcej, liczba takich przypadków może znacząco wzrosnąć od 2019 roku, kiedy to wejdą w życie nowe przepisy przyznające przedsiębiorcom preferencyjne warunki uiszczania składek na ZUS. O zagadnieniu tym napiszemy szerzej w kolejnym wpisie na blogu. Faktem jest jednak, że coraz więcej osób, które dotychczas świadczyły pracę na rzecz danego podmiotu w oparciu o stosunek pracy, planuje zmianę formę współpracy i założenie własnej działalności.

W konsekwencji, większe niż dotychczas znaczenie będzie miało odpowiednie skonstruowanie zapisów łączącej strony umowy. Należy pamiętać, że ewentualne ustalenie stosunku pracy (zamiast tzw. samozatrudnienia) pociąga za sobą szereg konsekwencji dla pracodawcy, przede wszystkim finansowych. Obowiązek opłacenia zaległych składek na ubezpieczenie społeczne czy też możliwość skierowania roszczenia przez pracownika o zapłatę wynagrodzenia za nadgodziny i zaległy urlop wypoczynkowy to tylko podstawowe z nich. Poza tym, zgodnie z kodeksem cywilnym zawarcie umowy cywilnej zamiast umowy o pracę stanowi wykroczenie zagrożone karą grzywny. Dlatego też tak ważne może okazać się zamieszczenie w Umowie odpowiednich zapisów oddalających daną relację od stosunku pracy.

KSP T. Srokosz i Wspólnicy sp.k.

ul. Chorzowska 150
40 -101 Katowice
Poland

T: +48 32 731 6850
F: +48 32 731 6851

www.ksplegal.pl
kancelaria@ksplegal.pl